



КАЗАКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МӘДЕНИЕТ ЖӘНЕ СПОРТ
МИНИСТРЛІГІ

Құрметті ата-бабаларымыз Қазақ ұлттық
КОНСЕРВАТОРИЯСЫ
Қазақстанның музыкалық орталығы

АЛМАГҮЛ САРЫМСАҚОВА

ҚАЗАҚ ДОМБЫРА ДӘСТҮРІНДЕГІ ЖЫР-КҮЙЛЕР МЕН ӘН-КҮЙЛЕР

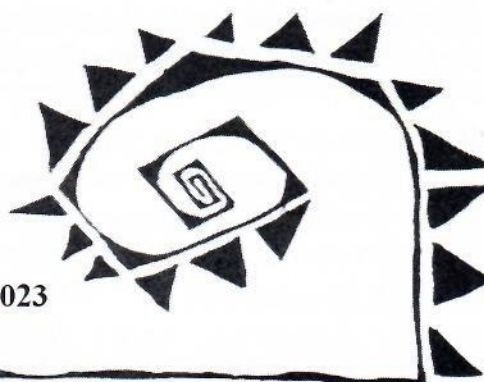


Алматы, 2023

АЛМАГҮЛ САРЫМСАҚОВА

ҚАЗАҚ ДОМБЫРА ДӘСТҮРІНДЕГІ ЖЫР-КҮЙЛЕР МЕН ӘН-КҮЙЛЕР (МОНОГРАФИЯ)

*Бұл еңбек аяулы әкем мен анама, әпкеме, ағама және балаларыма шексіз
сүйіспеншілікпен, ризашылық сезіммен арналады.*



Алматы, 2023

ӘОЖ 787.8
КБЖ 85.315.3
С 23

Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясының
Ғылыми кеңесінің шешімімен баспаға ұсынылды
2021 жылғы 27 қаңтар, №06 хаттама

Рецензенттер:

Өнертану кандидаты, профессор **П.Ш.Шегебаев**;
Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген
артисті, ЖАК доценті, профессор **А.Н.Үлкенбаева**;
PhD (философия) докторы, доцент **А.Р. Бердібай**;
PhD (философия) докторы **Е.Е.Жаменкеев**;

Жауапты редакторы: Өнертану докторы, профессор **С.Ы.Өтеғалиева**

Әдеби редакторы: Филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған
профессор (доцент) **А.Ж.Мәшімбаева**

С 23 Сарымсакова А.С.

**Қазақ домбыра дәстүріндегі жыр-күйлер мен ән-күйлер. Монография. –
Алматы, 2023. - 196 б.**

ISBN 978-601-7848-71-2

Өнертану кандидаты А.С. Сарымсақованың монографиясы – қазақ халқының домбыра дәстүрі пайда болған кезден бастап, халық арасында сақталып қалған үлгілерді ладтық, ырғақтық-интонациялық ерекшеліктер мен типологиялық салыстыруды қолдана отырып, *жыр-күй* мен *ән-күй* феномендерін зерделеуге арналған алғашқы ауқымды зерттеу болып табылады.

Аталған монография аясында алғаш рет қазақтың домбыра дәстүріндегі *жыр-күй* мен *ән-күй* феномендеріне жан-жақты сипаттама беріледі; *жыр-күй* мен *ән-күй* ұғымдары ғылыми айналымға енгізіледі; олардың музыкалық тәжірибе мен халықтың өміріндегі орны айқындалады; бұрынғы кезде Қазақстан аумағы арқылы өткен Ұлы Жібек жолы бағытымен салыстырылатын *жырдың*, *жыр-күй* мен *ән-күйдің* аймақтық таралу картасы құрастырылады; автор жинақтаған және жеке өзі ноталаған жаңа музыкалық материал (жалпы алғанда *ән-күй*, *жыр-күй*, *терме*, *жырдың* 40-тан астам үлгісі) ұсынылады; эпос пен әннің домбырамен, жалпы халықтың аспаптық музыкасымен өзара байланысы қарастырылады. Бір жағынан, *жыр-күй* мен *ән-күй* эпоспен және әнмен, екінші жағынан күймен салыстырылады; *жыр-күй* мен *ән-күйдің* жанрлық-стильдік белгілерінің нысандық ладтық, ырғақтық-интонациялық деңгейдегі ерекшеліктері анықталады; осыған ұқсас шығармаларды талдаудың өзіндік әдістемесі әзірленеді.

**ӘОЖ 787.8
КБЖ 85.315.3**

ISBN 978-601-7848-71-2

©А.С.Сарымсакова, 2023